

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk ..... fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ -NEK KÖZLÖNYE ≡
 BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11-13. Telefon: József 6-70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....

Megjelenik egyszer havonként
 Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Az Országos Állatvédő Egyesület és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének együttes közgyűlése.

Az O. Á. V. E. évi rendes közgyűlése és a M. Á. V. E. Sz. nagygyűlése május hó 25-én az Országos Magyar Gazdasági Egyesület palotájának dísztermében folyt le.

Jelen voltak Máday Izidor elnöklete alatt:

Hauszmann Alajosné, Grimm Gusztáv, K. Nagy Sándor alelnökök, dr. Stern Adolf ellenőr, Fodor Árpád h. főtitkár, Hänsler Károly h. titkár, Márk Dezső, az állatmenedékház felügyelője, Grimm Gusztávné, özv. Kolosváry Károlyné, Krizbay Mária, Maróthy Antónia, Novák Teréz, Raics Náda, özv. Schmidt Miklósné, özv. Treszler Károlyné, Baráth Zoltán, Benkes Ferenc, Koppély Géza, Krotky Vince, Monostori Károly, Neuwald Illés, dr. Rajic Dusan, Róth János, Strestik János, Szántó Endre, Szeőke Béla, kabai Tany József tagok, — Göttmann Ede a celldömölki, Arányi Antal a kassai, dr. Dabis Antal, a hontmegyei, Koncs Sándor a miskolci, Marosi Arnold a székesfehérvári, Hortobágyi Ágoston a trencsényi állatvédő egyesület képviselőjében, — Farkas Anna, Faschanyos Bertalané, Fodor Árpádné, Márk Dezsőné, Maróthy Erzsi, özv. Párfi Károlyné, Róth Jánosné, Pálosi Ervin, Verbir Béla vendégek. Kimentette magát Székács László Pál tag, Marosi József Esztergomból és Kovácsics Gyula Temesvárról.

1. Elnök üdvözlővén a megjelenteket, utal arra, hogy a múlt évben elért fejlődés részleteiről és adatról az előadandó titkári jelentések számolnak be. Kötelességének tartja kijelenteni, miszerint a múlt évben elért örvendetes fejlődés első sorban annak a jóindulatteljes pártfogásnak és erkölcsi és anyagi támogatásnak köszönhető, melyben mind a földművelésügyi, mind a vallás- és közoktatásügyi miniszterek az egyesületet állandóan részesítették. A nevezett miniszter uraknak támogatása, mely egyuttal az egyesület működésének elismerését jelenti, mindkét miniszteri tárca 1913. évi államköltségvetésében is kifejezést nyert. Indítványozza, hogy a köz- és nagygyűlés hálája kifejezésül mindkét miniszter úrhoz üdvözlő táviratot intézzen.

A gyűlés az indítványt lelkesedéssel elfogadja és

Fodor h. főtitkár által felolvasott szövegű táviratokat intéz gróf Serényi Béla földművelésügyi és dr. Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter urakhoz.

2. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére Hänsler Károly pénztáros, h. titkárt, — a jegyzőkönyv hitelesítésére az O. Á. V. E. részéről Márk Dezső és dr. Rajic Dusan, a M. Á. V. E. Sz. részéről Arányi Antal és Koncs Sándor urakat kéri fel.

3. Fodor h. főtitkár felolvassa a szövetségbe tartozó állatvédő egyesületek által a nagygyűlésre bejelentett képviselők névsorát, nevezetesen:

O. Á. V. E.: Simoní Lakatos Ida, Éless László, dr. Framm Géza, Gróder Kornél, Habermann Géza, Muillard Oszkár, K. Nagy Sándor, báró Pongrácz Vince, Reiff Ágoston, K. Virágh Andor.

Kassa: Arányi Antal.

Temesvár: R. Kovácsics Gyula és Steiner Ferenc.

Kolozsvár: br. Mannsberg Árvéd, dr. Fazekas József.

Sopron: Grimm Gusztáv, Monostori Károly.

Köszeg: Chernel István és neje.

Szentgotthárd: Nádassy Kálmán.

Szeged: Lantos Béla, Piukovits Ödön.

Kecskemét: Selymessy Ferenc, Koritsánszky János.

Krassó-Szörény vm.: Grimm Gusztáv.

Pécs: Róna Jenő, Rech György.

Esztergom vm.: Marosi József.

Nyiregyháza: dr. Meskó László.

Pozsony: Kovács Lajos dr.

Vasvár: Fodor Árpád.

Celldömölk: Göttmann Ede.

Sáros vm.: Piller Kálmán, Pawlasz Julián.

Hont vm.: dr. Dabis Antal.

Pápa: dr. Saáry Tibor.

Resicabánya: dr. Siegescu József.

Nagyszében: Cseley József.

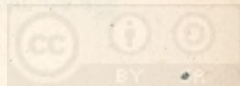
Miskolc: Koncs Sándor.

Székesfehérvár: Marosi Arnold, dr. Lausmann Gyula.

Kevevára: dr. Mariska István.

Trencsén: Hortobágyi Ágoston.

4. Fodor Árpád h. főtitkár felolvassa az O. Á. V. E. múlt évi működéséről szóló jelentését, mely alább következik:

Tisztelt Közgyűlés!

Monostori Károly kir. tanácsos úr mult évi dec. 28-án egyesületünk nagy veszteségére lemondván a főtitkárságról, a választmány csekélységemet bízta meg a közgyűlésig a főtitkári teendők végzésével is.

Másik személyi változás az, hogy az állatmenedékház egészségi felügyeletét július 1-től fogva Márk Dezső sz. fővárosi állatorvos vette át.

Hogy az O. Á. V. E. mily nagy fejlődésnek indult az elmúlt évben, mutatja az, hogy a pénzforgalom 34 ezer K-ról 51 ezerre emelkedett, Gyermechnaptárunk példányszáma 127 ezerről 256 ezerre szökött fel.

Az ügyiratok száma 2120, de ez nem mutatja az óriási ügyforgalmat, mert kiadványainknak, liganyomatványainknak megrendeléseit és a madarak és fák napjáról beérkezett 6078 jelentést nem iktattuk.

E jelentések nagy számát főképp Zichy János gróf volt vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendeletének köszönhetjük, mely egész iskolai tevékenységünket az iskolai hatóságok figyelmébe és gondjába ajánlotta. Jankovich Béla jelenlegi vallás- és közoktatásügyi miniszter úr is épen ilyen jóindulattal van ügyeink iránt.

Hasonlóképp fellendült munkásságunk azon ága is, mely az állatkínzások üldözésére vonatkozik, és pedig Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter úr azon nagy jóakarata és fáradhatatlan utánjárása által, mely-lyel ezt az ügyet nemcsak felkarolta, hanem valósággal forszirozza. Minden egyes kihágást vagy visszaélést, mely tudomásunkra jön, feljelentjük az illetékes hatóságoknak és egyidejűleg a miniszter úrnak is, aki az ügy iratait rendszerint bekéri a hatóságoktól és a hivatalos eljárást szorgalmazza.

Kérelmünkre a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitánysága is adott ki újból rendeletet a lövédelem érdekében s ennek nyomán a rendőrfőparancsnok napiparancsot adott ki a rendőrlegénységhez.

Helyi állatvédelmünk egyik legnagyobb vívmánya azonban a megbízottak intézménye. Dr. Simay Aladárné úrnő kezdeményezésére ugyanis az O. Á. V. E. az államrendőrség főkapitányával, Boda Dezső dr. úrral együtt igazolványokat adott ki ama tagjainak, kik arra vállalkoztak, hogy Budapesten közbelépnek tapasztalható állatkínzási esetekben. E célból tájékoztató füzetet és szabályzatot is adtunk ki, melynek szerkesztésében Fein Dávid és Grimm Gusztáv uraké az érdem. A megbízottak testületébe eddig 89 úriembert vettünk fel.

Az államrendőrségi közegek Budapesten 2083 feljelentést tettek, az erdő- és mezőőrök pedig 72 ló-kínzási és 63 madárpusztítási esetben tettek feljelentést.

A menedékház állatainak a száma 462 volt, a a mentőkocsi pedig 88-szor vonult ki.

Jutalmat kap az idén 141 rendőr, 21 mező- és erdőőr, 5 detektív és polgári rendőr és 3 más személy, összesen 1695 K-t.

Bizonyára a gazdasági válságnak tulajdonítható, hogy nagy erőfeszítésünk, széleskörű iratváltásunk és személyes közreműködésünk ellenére is csak két új egyesületet sikerült létrehozunk és pedig Trencsénben

és Tolnatamásiban és hogy az O. Á. V. E. tagjainak a száma, 1390, tavaly óta nem emelkedett.

Tagjaink közül 45-öt ragadott ki a halál, köztük egyik legnagyobb jötevőnk, Andrassy Dénes grófot, továbbá Osztóics Mihály alelnökünket, özv. Könyig Henrikné buzgó választmányi tagunkat, özv. Zichy Jánosné grófnét, özv. Parnói Molnár Viktornét, özv. Péntek Gáspárné, Huggonai Irén grófnét, Jelentsik Vince tábornokot, dr. Dirner Gusztávot, dr. Pertik Ottó, Hauser Ilkát és másokat. Részvétünket személyesen, táviratilag, írásban vagy koszoru küldésével fejeztük ki a gázszos veszteségek alkalmával.

Tavalyi közgyűlés óta következő kiadványaink jelentek meg:

1. Évkönyvünk az 1911. évről 2000 példány.
2. Gyermechnaptárunk az 1913. évről 256.000 példányban.
3. A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések III. Évkönyve 2000 példányban.
4. „Állatvédelem“ című lapunk 6500 példányban.
5. Csörgey Titusz „Gyakorlati Madárvédelmünk 1912-ben“.

6. Szabályzat és tájékoztató megbízottak számára. Ezenkívül ajándékba kaptunk még két művet és pedig Máday elnök úrtól „A madárvédelem fejlesztése társadalmi úton“ című értekezésének 100 magyar és 100 német példányát és Fernbach Károlyné úrnőtől „Madárvédelem Babapusztán“ című értekezésének 300 példányát. Mindkettő külön lenyomat az Aquilából, a Magyar Királyi Ornithologiai Központ folyóiratából.

Terjesztettük még a Földrajzi Intézet R.-T. kiadásában megjelent madárképes levelezőlapokat is, hogy ezzel is előmozdítsuk az állatok iránti szeretetet.

Ezenkívül előszóval is terjesztettük az eszmét. Csekélységem Budapesten és vidéken 12 állatvédelmi előadást tartott.

Liganyomatványunkból eddig 550 ezer, az idén 150 ezer fogyott el, mert felhívtuk a tantügyi hatóságokat a Liga hathatós felkarolására.

Ezekben mutattam be az évi működésünket, mely a jövőre nézve biztató képet mutat. E nagy ügyforgalmat csakis úgy képes a tisztikar és személyzet lebonyolítani, hogy Máday Izidor elnök úr, Grimm Gusztáv ügyvivő alelnök és K. Nagy Sándor alelnök urak is igen nagy részt vállalnak a munkából.

A közgyűlés a főtitkári jelentést tudomásul veszi.

5. Fodor Árpád szövetségi titkár felolvassa a M. Á. V. E. Sz.-ról szóló jelentését:

Igen tisztelt Nagygyűlés! A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége ezelőtt 5 évvel alakult meg 18 taggal, a mult évi nagygyűléskor 34 egyesület volt kebelében, a mai napon 36.

A két új egyesület a következő: 1. a trencsényi, alakította Hortobágyi Ágoston s. tanfelügyelő, az első értekezleten előadást tartottam, 2. a tolnatamási, alakította Reich Oszkár szolgabíró és György Dénes adóhiv. ellenőr, az alakuló ülésen jelen voltam és előadást tartottam.

A közel jövőben azonban számos alakulásra van

kilátás, nevezetesen Szepes, Udvarhely vármegyékben, Selmechányán, Kaposvárott, Fiumében és másutt.

Az összes egyesületek valamennyi tagjainak a száma 7168 a tavalyi 6902-vel szemben. Az O. Á. V. E. után legtöbb tagja van a pozsonyi egyesületnek (465), ezután a szentgotthárdinak (336), szombathelyinek (292), soproninak (282), kecskemélinek (243) és temesváriknak (232).

Hatékony működést fejtettek ki még a fent említett egyesületeken kívül a kassai, kőszegi, szegedi, bajai krassószörénymegyei, pécsi, esztergomi, nyiregyházi, vasvári, celldömölki, sárosmegyei, hontmegyei, pápai, resicabányai, miskolci, és székesfehérvári állatvédő egyesületek.

Az összes bevétel 65.958, tavaly 40.000 K; kiadás 60.803, tavaly 42.300 K.

Az összes vagyon 160.263 korona.

A szövetség egyesületei leginkább a madárvédelem terén fejtenek ki működést, az idén hozzávetőleg 2000 fészekodut akasztottak ki és mindenütt tették a madarakat. Ezenkívül jutalmakat osztottak ki több helyen és az O. Á. V. E. kiadványait terjesztették.

Előadásokat tartottak: Taiferner Béla Zsolnán és Rajecen, Bodrossy Lajos és Mező Dániel Temesvárott, Koncs Sándor Miskolcon, Ládházán, Mezőkövesden és Mezőcsáton, ifj. Thóbiás Gyula Eperjesen, Himben, Alsóláncon és Buzitán, Ravasz István Kassán. Volt ezenkívül még 22 előadás Nyiregyházán, 10 Pápan, néhány Pécsen, Lugoson és Pozsonyban és 1 Esztergomban. Irodalmi pályázat volt Kőszegen, Eperjesen, Temesvárott és Szentgotthárdon.

Ezekből láthatjuk, hogy az általános kedvezőtlen viszonyok ellenére is haladásnak örvendhetünk. Ezt főleg derék, szorgalmas munkatársainknak köszönhetjük.

A gyűlés a jelentést tudomásul veszi.

6. Hänslér Károly pénztáros-titkár bemutatja az O. Á. V. E. vagyonmérlegét és az 1912-dik évi zárszámadást.

A vagyon 100.496 kor. 26 fill.

E zárszámadás az 1912. évre nézve 51.160 kor. 04 fill. bevételt és 217 kor. 60 fill. egyenleg betudásával 51.160 kor. 04 fill. kiadást tüntet fel.*

7. Dr. Stern Adolf ellenőr felolvassa az előző évi közgyűlés által kiküldött számvizsgáló-bizottság jelentését, mely szerint a bizottság mind a vagyonmérleget, mind pedig a zárszámadást teljesen rendben találta és a pénztárosnak, valamint az elnökségnek a felmentvényt megadását javasolja. A közgyűlés, midőn ezen bemutatott évi vagyonmérleget és zárszámadást tudomásul veszi, megadja az elnökségnek és a pénztárosnak a felmentvényt.

8. Az O. Á. V. E. 1913-ik évi költségvetésének bemutatása előtt elnök eladja, hogy az alkalmazottak javadalmazásában következő változások történtek.

Hänslér Károly pénztáros-titkár javadalmazását a részére engedélyezett természetbeni lakáson kívül az eddigi 1740 koronáról 2000 koronára javasolja a választ-

mány emelni, mely fizetés a költségvetési évről megfelelően f. évi január 1-től engedélyeztetének.

Fodor Árpád szövetségi titkár 720 korona tiszteletdíját a választmány f. évi január 1-től kezdődőleg 1440 koronára emelte annak fejében, hogy a főtitkári teendők végzését is reá ruházta. Most hogy nevezett tanárnak főtitkárrá leendő megválasztása hozatik javaslatba a főtitkári 900 korona tiszteletdíj 540 koronával lenne pótlendő annak fejében, hogy nevezett a szövetségi titkári teendőket is teljesíti.

A közgyűlés ez intézkedéseket jóváhagyja.

Elnök arra való tekintettel, hogy az egyesületi teendők rohamos növekedésével járó nagyobb költségek csakis az államsegélyek által voltak fedezhetőek, az államsegélyek engedélyezésére az egyesület pedig befolyást nem gyakorolhat: kimondandó volna, hogy abban az esetben, ha az államsegélyek vagy egyéb bevételek a jelenlegi mértéken jelentékenyen alul maradnának, az egyesületnél lévő állások és javadalmazások aránylagos korlátozásának szüksége állana be a választási ciklus 3 évi tartamán belül is. Természetes, hogy erre közgyűlési határozat volna kikérendő.

A közgyűlés ezt az elnöki előterjesztést elfogadja.

Hänslér Károly az O. Á. V. E. pénztáros-titkára bemutatja az egyesületnek 1913. évi költségelőirányzatát, mely 49.217'60 kor. bevételt és ugyanannyi kiadást tüntet fel.* A közgyűlés a költségelőirányzatot elfogadja azzal a hozzáadással, hogy az elnökség javaslatához képest megengedi, hogy az egyes rovatok között szükség esetében átruházást legyen szabad eszközölni.

9. Fodor h. főtitkár bejelenti, miszerint a közlőny előfizetési díjával a múlt évről négy egyesület maradt hátralékban. Erre nézve az elnökség és választmány javaslata a következő:

„Javaslatunk oda terjed, mondja ki a közgyűlés, hogy az O. Á. V. E. a hátralékos díjakat nem kívánja per útján behajtani, hanem a négy hátralékos egyesületet felhívja, hogy haladék nélkül igyekezzenek pénzügyi rendet teremteni és a tagdíjakat behajtani, hogy az 1913-dik évi előfizetési díjak az év folyamán feltétlenül befizetessenek.

Az 1912-dik évi hátralékos előfizetési díjakat az O. Á. V. E. minazonáltal fennálló tartozásnak tekinti és azoknak utólagos beszolgáltatását határidő kifizése nélkül az egyesületek méltányossági érzésére bizza.“

10. Fodor Árpád h. főtitkár bejelenti, hogy a múlt évi nagygyűlés óta Trencsénben és Tolnatamásiban alakultak új állatvédő egyesületek és csatlakoztak a szövetséghez.

A gyűlés az új egyesületeket örömmel üdvözli és a szövetség kötelékébe felveszi.

11. Az általános választások sora következtén, elnök a maga és a tisztikar nevében köszönetet mond az eddigi támogatásért és az elnöklést átadja Baráth Zoltán kir. ítélőtáblai bírő úrnak.

Baráth Zoltán kir. ítélőtáblai bírő jelenti, hogy az egyesület választmánya által kiküldött kijelölő-

* A vagyonmérleget és zárszámadást teljes egészében a legközelebb megjelenő 1912. évi évkönyvben közöljük.

* A költségvetés teljes szövegét a legközelebb megjelenő 1912. évi évkönyv fogja közölni.

bizottság javaslata fekszik előtte, melynek felolvasására K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bírót kéri fel.

K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bíró előadja a kijelölőbizottság javaslatát, melynek nyomán egyhangúlag megválasztatnak tiszteletbeli elnökké báró Kemény Árpádné, tiszteletbeli alelnökké dr. Stern Adolf, tiszteletbeli tagokká Tervey Imre földmívelésügyi miniszteri tanácsos, Gaál Mózes főgimnáziumi igazgató, Guckler Károly székesfővárosi erdőmester, tiszteletbeli választmányi tagokká Benkes Ferencné, dr. Löwengard Jánosné, dr. Fromm Géza;

az O. Á. V. E. elnökévé marosi Máday Izidor, alelnökké: Grimm Gusztávné, Hauszmann Alajosné, Grimm Gusztáv, kit a közgyűlés az ügyvivő alelnöki teendőkkel bíz meg, Chernel István, dr. Lendl Adolf, K. Nagy Sándor, Monostori Károly;

főtítkárrá: Fodor Árpád, kit a közgyűlés a szövetségi teendőkkel bíz meg;

titkárrá: Hänslér Károly, kit a közgyűlés a pénztárosi teendőkkel bíz meg;

ellenőrré: dr. Stern Adolf;

számvizsgáló bizottsági tagokul: Andreanszky Antal elnök, Dövényi Károly, Gróder Kornél;

választmányi tagokul 3 évre választatnak: Andreics Jánosné, Bloss Ottóné, Gách Istvánné, Gróder Kornélné, özv. Kolosváry Károlyné, Krizbay Mária, özv. Löw Károlyné, dr. Mariska Istvánné, özv. Schmidt Miklósné, Schreiber Ottóné, dr. Simay Aladárné, Stettner Dezsőné, Streiling Ilona, Szendéné Dárday Olga, Feder Ferenc, Fein Dávid, Gróder Kornél, dr. Jellinek Ede, dr. Jankovich György, Kakass Kálmán, Kőrösi Henrik, Krenedits Ferenc, Kunossy Frigyes, dr. Löwengard János, dr. Mariska István, Molnár Ákos, Papp János, dr. Rajic Dusan, Selymessy Ferenc, óvári Szeőke Béla;

végrehajtó bizottsági tagokul 3 évre választatnak: Grimm Gusztávné, simoni Lakatos Ida, dr. Barsy Aladár, Habermann Géza, Kakass Kálmán, K. Nagy Sándor, Reiff Ágoston, gyalui Rosenberger Mór, dr. Stern Adolf, Virágh Andor;

a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének elnökéül az alapszabályok értelmében az O. Á. V. E. elnöke működik;

aszövets. alelnökévé megválasztott Chernel István; a szövetségi titkár teendői az O. Á. V. E. főtítkárra ruháztattak.

Az elnökölő Baráth Zoltán kir. ítélőtáblai bíró az elnökség működését méltató szavak után átadja az elnöklet Máday Izidor megválasztott elnöknek, aki a maga és a megválasztottak nevében köszönetet mond.

12. Elnök felkéri Monostori Károly kir. tanácsost, hogy előadását tartsa meg.

Az előadást, mely a szállító eszközök multját, jelenét és jövőjét tárgyalta, a gyűlés feszült figyelemmel hallgatta és megtapsolta.

Elnök az előadónak érdekes fejtegetéseieért a gyűlés nevében is köszönetet mond.

13. Indítványok nem adatván be, elnök a közgyűlés nevében köszönetét fejezi ki az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a terem átengedéseért és a gyűlést bezárja.

1117/1913.

Szövetségünkbe tartozó egyesületek tisztelt elnökségeihez.

Az Országos Állatvédő Egyesület Csörgey Titusznak, a m. kir. Ornithologiai Központ titkárnak, gyakorlati madárvédelmünkről az Aquila folyóiratban közzétett évi jelentését a madárvédelem iránt érdeklődők kedvéért ezúttal is külön lenyomatban kiadta, mihez az Ornith. Központ igazgatója, Hermann Ottó úr, engedélyét megnyerte.

E különlenyomat egy-egy példányát egyesületeinknek egyidejűleg megküldjük és megjegyezzük, hogy további példányokkal kívánatra díj nélkül szívesen szolgálunk a készlet erejéig.

Ugyanez áll az előző évi jelentéseket magába foglaló kiadványainkra nézve, melyek mindegyikéből még példányokkal rendelkezünk.

Budapest, 1913. május 29.

Fodor Árpád
tanár, főtítkár.

marosi Máday Izidor
ny. min. tanácsos, elnök.

A madarak és fák napja.

A vidéki sajtó számos közleményben rokonszenvesen emlékszik meg az idei ünneplésről. A Nagyikindaeer Zeitung Kolb tanító tollából a m. és f. napja alkalmából két számon át egy teljes előadást közöl, mely a fák hasznáról, ezek rovarellenségeiről és a rovarokat irtó madarokról értekezik. A Belényesi Ujság közli a nap ünnepeinek lefolyását, melyen nagy közönség jelenlétében Csapó Kálmán tanfelügyelő is részt vett. A Szolnoki Ujság referál a jászladányi ünnepélyről, melyen a város értelmisége is részt vett. Volt tűzijáték és lakoma, melyeknek 400 korona költségét a város lakossága adta össze. A Kassai Ujság a nap alkalmából lelkes felhívást intéz a közönséghez. A Bácsmegeyi Közérdek közli a kulai ünnepély programját. A Komáromi Lapok a dunaalmási és neszmeji ünneplések lefolyását közlik. A Szepesi Lapok hosszabb jelentésben megemlékeznek az iglói gyakorló iskola ünnepélyéről, melynek a rendezésében a tanítóképző intézet tanárai és növendékei élénk részt vettek. Egy külön emlékfát ültettek és jelölték meg a napra való vonatkozással. A Nagyszebeni Ujság közli a nagyszebeni állami elemi iskolák programját, melynek utolsó pontját a Madárvédő Liga megalakítása és záróbeszéd képezi. Ugyancsak a helybeli ünnep programját közli a Nagyszentmiklós és Vidéke.

A Nyirvidék beszámol a nyirabrándi gör. kath. és ref. iskolák ünnepéről, mely Dessewffy Manó érdekében folyt le. A Czeglédi Ujság fejtegeti a nap jelentőségét és buzdítja a közönséget is annak ünneplésére. A Kalocsai Néplap tudósítást közöl a miskai iskolák ünnepéről, melyen Kalucsics Illés kanonok és Jagicza István plébános tartottak beszédeket a nemzeti lobogó alatt kivonult ifjúságnak. A gyermekek letették a madárvédő liga fogadalmát és a kanonok és a közönség

részéről megajándékozva tértek haza. A Székelyudvarhelyi Híradó közli, hogy a homoródi járás 9 községének iskolás gyermekei és a szülők együttesen ünneplik a napot a H.-Szent-Pétertől keletre fekvő tölgyerdőben. A tanítói kar helyes érzéssel, ebből az összejevetelből a szeszes italokat kizárta. A Fehértemplom és Vidéke tudósítást közöl az ottani iskolák ünnepéről, amely reggeltől estig a szabadban valóságos ünnepnap volt a gyermekek számára. A Pápai Lapok a r. kath. iskola ünnepéről számol be. A délelőtti szavalatokkal és énekekkel telt el, délután a gyermekek Wallis grófné erdejébe mentek. A gyermekek ételmezéséről özv. Mihályi Gézáé gondoskodott.

Tudják-e az állatok magukat tetetni s az embert félrevezetni?

Nem ismeretlen, hogy sok ember ebben valóságos mester. Sok a szimuláns különösen a katonai sorozásra és felülvizsgálatra menő és a gonosztevő emberek között. Ott rendszerint el is bánnak aztán velük „emberül“.

Állatokra nézve is ösmeretes pl. az, hogy a rovarok, ha megérintjük őket, mozdulatlanul lekuksolnak, dögölnének tetetik magukat.

Csodálatos ez ezeknél a bizonyára rendkívül csekély esztű és persze felette gyámoltalan állatoknál. Valósággal úgy cselekszenek, mintha tudnák, hogy ha holtnak tetetik magukat, nem tiporják el.

Sok aztán a tetető-művész az emlős állatok és a szárnyasok között is. Van pl. olyan vadászkutya, amely ha bizonyos úton akar menni s nem azon, amelyen a vadász kívánja, hát „állja a vadat“ helyzetbe áll, de az általa követni szándékolta irányban, s urát ekként luddá teszi.

Észlelet továbbá, hogy a hímfarkas összeáll a nőstényével este a legelőn bárányrablásra. A hím megvonul a közelben úgy, hogy a pásztorok, kutyák ne vehessék észre, a nőstény pedig nyíltan magára irányítja a nyájőrző emberek és kutyák figyelmét s míg ezek a nőstényt üldözőbe veszik, a hím nekiugrik a legközelebbi báránynak, de öregebb juhok is és — viszi. Ha erre talán ember és kutya az ő üldözésébe fog, a nőstény is alkalmat vesz egy bárány elemelésére.

Papagálytartók nem egyszer észlelik, hogy a szobában egyedül maradó állat hangos jajveszékélésben tör ki, mintha valami nagy baja történt volna s kívül, hogy semmi baj: a horgas csőrű csak a magányt nem szereti s attól szabadulandó, az ember ilyen félrevezetésére vetemedik.

Furfangos tetetők a majmok is. Egy ilyen állat rászokott arra, hogy a baromfiak tojásfészkeit tojás irányában megdézsmálja. Amint egy tyúk kőkodácsolással elárulta a letojást, a majom nagy sunyisággal odament s a még meleg tojást felélte. Megfigyelték ezt s egy alkalommal rajtacsípték. Aki azt hiszi, hogy a tettenért majom megjiejt, téved: megvonult nagy ártatlan alázatossággal és alamuszissággal a sarokban

s akármiféle képen igyekezett a gazdája megértetni vele, hogy: te tolvaj, megetted a tojást! a világ minden majmánál nagyobb hülyeséget tetetve, a legjámorabb butasággal csak nézett, csak nézett s erőlködött gazdája figyelmét erről az egész esetről elterelni.

Egy másik majom, amely a szobában szabadon járkált, többféle kárt csinált különféle csecsebecse díszekben s netán szabadjában hagyott nyalánkságokban olyankor, amikor a szobákban senki se volt, vagy mikor asszonya a szomszéd helyiségben tartózkodott. Mindig a cselédeket okozták a károkért, a majomra nem gyanakodtak, mert tetten nem érhették. Feltűnt, hogy ha valaki belépett a szobába abban a pillanatban, mikor a majom éppen a csinytevésen volt — nem lehetett látni: bizonyára elbújt valami bútor mögé vagy alá. Csakugyan: asszonya hívogatására előjött a rejtekből s mikor az mutogatta, magyarázta neki a kihágást s fenyegette, hogy pofon üti, nemkülönben olyan közömbös, ártatlan pofát vágott, mint az előbb jelzett majom.

Utána kutatva, rá is talált itt-ott rejtekhelyeken csemegemaradványokra, csecsebecse töredékekre, hajkefére, hajtűkre, kapcsokra — az úriasszony.

Az a gondolata támadt erre az úrhölgynek, hogy csengetyűt köt majma nyakára, hogy annak hangja elárulja: helyén tartózkodik-e az állat vagy máshol, és körülbelül hol?

S ime: a csengő el is árulta, hogy a majom hol garázdálkodik, és tetten lehetett érni.

Az ám, csak hogy a majomnak is van magához való esze! Fogta magát a furfangos állat s mikor garázdálkodni indult, a csengőt az egyik kezével megfogta és némaságra kárhoztatta. Az úrhölgy ámbámult, hogy nem szól a csengő, pedig a majom nincs a helyén. Előhívogatta hát s a furfangos állat — bizonyára megfélekedzvéen a csengő eleresztéséről — kezében azzal jött elő.

Most már megkapta a majom a pofont, de annak dacára is úgy viselkedett, mintha ő volna a világ legártatlanabb majma.

Monostori Károly.

Egyesületi és szövetségi hírek.

Jelentés

az Országos Állatvédő Egyesület választmányának és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége végrehajtó bizottságának május 10-én tartott üléséről.

Jelen voltak dr. Lendl Adolf egyet. tanár, székesfővárosi állatkerti igazgató elnöke alatt: Grimm Gusztáv alelnök, Fodor Árpád h. főtitkár, Dr. Stern Adolf ellenőr, Hänslér Károly pénztáros, titkár, Grimm Gusztávné, Gróder Kornélné, dr. Löwendard Jánosné, özv. Schmidt Miklósné, Treszler Károlyné, Gróder Kornél, dr. Rajic Dusán, Samassa János, Szeőke Béla, továbbá Fölker Károlyné, Gách Istvánné és özv. Löw Károlyné.

Kimentették magukat Máday Izidor elnök, Fenyvessy Adolf, Kakass Kálmán, Márk Dezső, Marosi Arnold Székesfehérvárról és Marosi József Esztergomból.

Elnök hitelesítőként dr. Rajic Dusán és Samassa János urakat kéri fel.

Elnök előterjeszti az elnökség ama javaslatát, hogy Hänsler Károly pénztáros titkár készpénzjavalmazása 1740 koronáról 1980 koronára emeltessék. A választmány a javaslatot egyhangulag elfogadja és a közgyűléshez továbbítja. Pénztárostítkár köszönetet mond.

Fodor Árpád h. főtitkár előadja az O. Á. V. E. működéséről szóló jelentését, melyből a következőket emeljük ki:

Jankovich Béla dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat tárcája átvétele alkalmával üdvözöltük és ő megleghangú levélben köszönte meg a figyelmét.

Istenben boldogult jóltevőnk, Andrassy Dénes gróf, magánvagyonának $\frac{3}{200}$ részét egyesületünknek hagyományozta.

A földművelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszter államsegélyeket engedélyeztek a folyó évre is egyesületünknek, melyekért köszönetet mondtunk.

Stettner Dezsőné úrnő 50 K-t ajándékozott az egyesületnek.

Ajándékba kaptuk még Máday elnök úrtól „A madárvédelem fejlesztése társadalmi úton“ c. értekezésnek 100 magyar és 100 német példányát és Fernbach Károlyné úrnőtől „Madárvédelem Babapusztán“ című értekezésének 300 példányát. Mindakettő különnyomat az Aquilából.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a kir. tanfelügyelőségek az összes elemi iskolák címjegyzékét beküldjék hozzánk.

Kérelmünkre eddig 30 kir. tanfelügyelő és 10 egyházi főhatóság adott ki rendeletet a madarak és fák napja és a Liga érdekében.

Kérelmünkre öt kir. tanker. főigazgató adott ki állat- és növényvédelmi rendeletet a középiskolák számára.

A madarak és fák napjára vonatkozó idejű kérdőívünk megjelent a Néptanítók Lapjában.

Gyermeknaptárunk megmaradt példányaiból a külföldi magyar iskoláknak: Bosznia-Hercegovinába, Romániába és Bukovinába példányokat küldtünk ajándékképpen.

Megbízottaink tájékoztatóját sajtó alá rendeztük és igazolványait a rendőrfőkapitány úr elé terjesztettük láttatás végett.

Állatkínzás miatt vidéken 30 esetben léptünk közbe.

Készen van „A madarak és fák napjáról“ szóló iskolai jelentések III. Évkönyve.“

A M. Á. V. E. Sz. titkári jelentéséből megemlítjük a következőket:

Február 1-én Iglón, 3-án Lőcsén voltam egyesület alakítás ügyében. Mindkét helyen előadást tartottam.

Özv. Schmidt Miklósné Kispesten járt egyesület alakítása céljából.

Kezdeményezés történt még írásbelileg Keszthelyen és Fiumében. Dr. Wickenburg István gróf v. b. t. t. fiumei kormányzó kérelmünkre igen melegen és hatékony intézkedésekkel támogatja ügyünket.

Egyesület alakítására vállalkoztak még: Soffár Miklós tanító Petrén (Torontál m.), Konkoly Thege Balázs dr. ügyvéd Komáromban, Markó István kir. járásbíró Szikszón és Pintér Zsigmond magánhivatalnok Fiumében.

Folytatólagosan élesztettük a mozgalmat Mezőcsáton (Borsod m.)

Választmányi ülése volt a szegedi (2), temesvári, resicabányai, soproni (2), pozsonyi, szentgotthárdi és szombathelyi, — közgyűlése: a szegedi, vasvári, soproni, hontmegyei, székesfehérvári, resicabányai, szentgotthárdi és kassai egyesületeknek.

A szombathelyi egyesület a tehéntőgyek mesterseges nagyobbítása ellen írt az alispánhoz. A kassai egyesület kérelmére a kassai rendőrkapitány kitűnő falragaszt nyomatott és függesztett ki az állatvédelem érdekében.

Állat- és madárvédelmi előadásokat tartottak Ravasz István, Budai Gyula, Hegedüs János és Móczár Miklós Kassán, Ifj. Thóbiás Gyula Eperjesen és környékén.

Szombathelyen Somogyi Ferenc ig. tanító vállalta el a titkárságot. Eperjesen pedig Bohrandt Lajos eddigi buzgó titkár helyébe ifj. Thóbiás Gyula lépett.

Körleveleket intéztünk a szöv. egyesületekhez a tagdíjaknak az év elején való beszédese és az évi jelentés beküldése tárgyában.

Eddig 20 egyesület küldte be évi jelentését.

*

Hänsler pénztáros-titkár bemutatja a vagyonmérleget, mely szerint az egyesület vagyona 100.278 K 66 fill., melyből 44757 kor. 04 fill. az egyesület székházának értékét teszi ki.

Ugyanő bemutatja az 1912-dik évi zárszámadást, mely szerint az egyesület pénzforgalma a múlt évben meghaladta az 51.000 koronát. Bemutatja továbbá a folyó év első négy hónapjáról szóló pénztárkezeléséről szóló jelentést 7.134 kor. 55 f. pénzforgalomról.

Az állatvédő felügyelői és felügyelői jelentés szerint állatkínzás dolgában 299 esetben történt eljárás.

Az O. Á. V. E. tagjainak létszáma 190 alapító, 1200 rendes tag.

Pénztáros-titkár bemutatja az elnökség által megállapított 1913. évi költségvetést, melyet a választmány elfogad és a közgyűlés elé terjeszt.

A választmány kéri a közgyűlést, hatalmazza fel az elnökséget arra, hogy a költségvetés keretének kötelees megtartása mellett a kiadás egyes rovatai között a szükséghez képest átruházást eszközölhessen.

Az elnökség előterjeszti továbbá, hogy az O. Á. V. E. tevékenységi köre és munkái az utóbbi években rendkívüli mértékben nagyobbodtak és ezzel arányban emelkedett az alkalmazottak száma és javadalmazása. Mivel az O. Á. V. E. ezt a nagyobb apparátust csakis a kormánysegélyek révén képes fenntartani, az elnökség azt javasolja, mondja ki a választmány, illetőleg

a közgyűlés, hogy abban az esetben, ha az államsegélyek, illetőleg egyéb bevételi források csökkennének, e csökkenéssel arányban külön közgyűlési határozattal korlátozható az állások száma és javadalma-zása a 3 évi cikluson belül is.

Az O. Á. V. E. közgyűlését és a M. Á. V. E. Sz. nagygyűlését a választmány május 25-ikére tűzi ki és megállapítja annak napirendjét.

Az általános tisztújítás érdekében kijelölt bizottságot küld ki a választmány és pedig: Grimm Gusztáv, K. Nagy Sándor, dr. Lendl Adolf, Chernel István, Häsler Károly, Stern Adolf, Fenyvessy Adolf, Fein Dávid, Selymessy Ferenc, Rajic Dusán, Gróder Kornél, Kakass Kálmán, Monostori Károly urakat.

Főtthár bejelenti az előfizetési díjakkal mult évről hátralékban maradt egyesületeket. Választmány abban állapodik meg, hogy a mult évi hátralékok befizetését nem szorgalmazza, de felszólítja az egyesületeket, hogy anyagi ügyeiket rendezzék annyira, hogy a folyó évi előfizetési díjakat akadály nélkül beszolgáltassák.

Bemutattatik egy előterjesztés tervezete, melyet az O. Á. V. E. a főváros tanácsához intézne abból a célból, hogy a főváros az utcákon esesett lovak emberséges elszállítását saját ügykörében teljesítse, mivégből az O. Á. V. E. saját mentőkocsiját is a székesfővárosnak átengedné. A tervezetet a választmány elfogadja, valamint azt is, hogy ez érdeken a földművelésügyi miniszter támogatása is kikéréssek.

Az O. Á. V. E. köréből.

Gróf Serényi Béla volt földművelésügyi miniszter úrhoz az O. Á. V. E. meglehangú búcsúfeliratot intézett, melyben az egyesület irányában állandóan tanúsított jóindulatáért háláját fejezte ki és nagy elismeréssel emlékezett meg a volt miniszternek az állatvédelem iránt való rokonszenvéről, melyből folyó intézkedései a külföldön is elismerést szereztek országunknak. (1205/1913.)

Lóáldozat a XX. században. F. hó elsején nagy ősmagyar ünnepélyt rendeztek a budapesti Margitszigeten, melynek egyik pontjával lóáldozatot hirdettek. Az O. Á. V. E. azonban még idejében megtette a lépéseket e barbarizmus megakadályozására és így történt, hogy csak egy kasírozott fehér lovat áldoztak föl Hadúrnak eleven helyett. Dicséretére válik a magyar napisajtónak, hogy egyértelműleg tiltakozott a lóáldozat ellen.

A tisztújítás kijelölt bizottsága. A május 10-én tartott választmányi ülés az általános tisztújítás érdekében kijelölt bizottságot küldött ki, mely május 17-én dr. Lendl Adolf egyet. tanár, állatkerti igazgató elnöklésével tartotta meg értekezletét. Jelen voltak még Grimm Gusztáv, K. Nagy Sándor alelnökök, dr. Stern ellenőr, Rajic Dusán, Häsler Károly, Kakass Kálmán.

A komáromi állatvédő egyesület alakítása érdekében az O. Á. V. E. a Komáromi Lapok szerkesztőjéhez is fordult, hogy az eszmének propagandát csináljon. A szerkesztő ennek a kérésnek készséggel megfelelt és első cikkében érdekes visszaemlékezést közöl a komáromi madárkereskedésről. „E sorok írója — így

szól a közlemény — még jól emlékszik arra, mikor a Szentháromság-szobor lépcsőjén tanyázó madarászok a cinkéket 1 krajcárért, vörösbegyét, csizeket és stigli-cet 5--10 kr.-ért, a pirókot 30 krajcárért s a fülemülét 1—2 forintért árúsították nyilvános rendőri felügyelet mellett.” (883/1913.) — Az egyesület alakuló közgyűlése főtthárunk jelenlétében f. hó 14-én meg is történt, de részletes tudósítást csak jövő számunkban adhatunk.

Macskaadó kérdése. A földművelésügyi miniszteriumhoz indítvány érkezett a macskatartók megadóztatása iránt. A miniszter úr az indítványt az O. Á. V. E.-hez küldötte nyilatkozás végett. Tekintettel a macskaadónak külföldön is sokat vitatott kérdésével összefüggő nehézségekre, az O. Á. V. E. az indítványt egy külön egybehívandó szakértekezlet elé fogja terjeszteni tárgyalás végett, esetleg, ha szükséges, a választmány és végrehajtó bizottság is fog a kérdéssel foglalkozni. (919/1913.)

Madárvédelem. A Bistritzer Zeitung május 16-iki számában „Schutz den Singvögeln“ cím alatt rövid közlemény jelent meg, mely azt panaszolja, hogy gyümölcsstermesre ismét csak kevés kilátás nyílik és ezt helyesen azzal hozza összefüggésbe, hogy a káros rovarokat pusztító madarakat üldözik. A közlemény utal Segesvár példájára, hol a hasznos madarak vadászása, fogása és eladása stb. tiltva van. Mivel ez az utalás arra enged következtetést, mintha Besztercén hasonló tilalom nem állana fenn, az O. Á. V. E. Beszterce-Naszód vm. alispánjához fordult, hivatkozva a fennálló törvényes rendelkezésekre. (1013/1913.)

Russel Sage asszonyhoz, mint már említve volt, gróf Teleki Sándorné urnő indítványára elismerő és köszönő felirat ment azért, hogy ő egy nagy terület megvásárolt és azt mint madárvédő területet örök időre leköttötte. A feliratot, melyet az indítványozó grófnén kívül a Magyar Kir. Ornithologiai Központ nevében Herman Ottó igazgató, az Országos Állatvédő Egyesület nevében Máday Izidor elnök, a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nevében Chernel István alelnök irtak alá, az O. Á. V. E. elnöke a The American Humane Association elnökéhez, William O. Stillmann úrhoz küldötte el azzal a kéréssel, hogy a feliratot juttassa el Russel Sage asszonyhoz, aki a nevezett Humané Association egyik alelnöke.

Ez a The American Humane Association az észak-amerikai Egyesült-Államokban a gyermekek és állatok védelmét egyaránt felkaroló egyesületeknek szövetségéből áll, mely közel 500 kegyetlenség ellen (anti-cruelty) küzdő egyesületet foglal magába és több mint 1500 *fizetett* közeget alkalmaz. Ezek az egyesületek a mult évben 240.994 gyermeket és 1,350,354 állatot gondoztak. (1568/1913.)

Állatvédőtörvény Olaszországban. Külföldi lapok hirei szerint (W. T. június 5. száma) az olasz kamara egy állatvédő törvényjavaslatot fogadott el, mely a vivizsekcziót csakis a főiskolák tanárainak engedi meg, és szigorúan tiltja az éneklőmadarak megvakítását. Az O. Á. V. E. római főkonzulátusunkhoz fordult azzal a kéréssel, hogy a kérdéses törvényt vagy javaslatot az egyesület számára szerezzék meg. (1216/1913.)

Állatkínzások üldözése. Szolnokról egy állami népiskola igazgatójától az O. Á. V. E.-hez hivatalos jelentés érkezett, hogy a város határában madárüldözés és állatkínzás folyik nagy mértékben. A szőlők lakói pusztítják a madarakat, vasárnaponként a szolnoki iskolák gyermekei, kereskedő- és iparosinások csoportokban flóbert-fegyverrel felfegyverkezve, lövöldözik a madarakat, szélteben szedik és árulják a bibic és vadkacsa tojásokat, a házőrző kutyák elegendő táplálékot nem kapnak, sem az állatok, sem fekhelyük nem tisztítatik, lépten-nyomon látni kutyákat, amelyek a hátuljukra ragadt piszok és sárkoloncoktól jární sem tudnak és testük férges fekélyekkel van tele. Az O. Á. V. E. e sajnálatraméltó állapotok orvoslása érdekében megkereste az illetékes hatóságokat, de mivel gyökeres javulás csak a művelt közönség közreműködése mellett várható, lépéseket tett oly irányban is, hogy Szolnokon a jobb érzésű elemek csoportosítása útján állat- és madárvédő egyesület alakítottassék. (1120/1913.)

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispánja helybenhagyta a pomázi főszolgabíró azon ítéletét, mellyel Kollér Gáborné, Misai Istvánné és Mikula József *pest-hidegkuti* lakókat botrányos állatkínzás miatt 1—1 napi önköltséges elzárásra és 1—1 napi önköltséges elzárással helyettesítendő 10—10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Győr. A Győri Hirlap május 27-iki száma szerint egy kocsist lókinzás miatt feljelentettek. Az O. Á. V. E. a győri Á. V. E.-hez fordult, hogy az eljárás eredményéről tájékoztatást nyerjen. (1091/1913.)

A **Bécsben** székelő Österreichischer Tierschutzverein az O. Á. V. E.-hez fordult azzal a panasszal, hogy a Magyarországból szállított lovak túlságosan számmal zsúfoltatnak egy-egy vasuti kocsiba, úgy, hogy sebesülések, lábtörések stb. napirenden vannak, sőt halálos sérülések is fordulnak elő. A nevezett bécsi egyesület a legutóbbi hasonló szállítmányra nézve konkrét adatokat is közöl és megnevez 3 vasuti kocsit, melyekbe 13—14 ló volt berakva. Az O. Á. V. E. azonnal a M. Á. V. igazgatóságához fordult megfelelő vizsgálat és eljárás érdekében, e lépésről a földművelésügyi miniszternek jelentést tett és a bécsi egyesületet is értesítette. (1027/1913.)

Szatmáron megjelent „Szamos” c. lap szerint a gypmester az ebek befogása alkalmával felháborító kegyetlenséggel járt el. Az O. Á. V. E. a város rendőrkapitányához fordult az ügy megvizsgálása és megfelelő eljárás megindítása végett. (1014/1913.)

Brennbergi bányalovak. A nevezett bányának egy munkása panaszos levelet intézett az O. Á. V. E.-hez, melyben előadja, hogy a bányalovak a pünkösdi ünnepek alatt semmiféle takarmányt sem kaptak és hogy állandóan túlságosan teher vonszolására szorítottak és a lehető legrosszabb bánásmódban részesülnek. Az O. Á. V. E. a soproni főszolgabíróhoz fordult orvoslás végett és erről a földművelésügyi miniszterhez is jelentést tett és a soproni állatvédő egyesületet is értesítette. (917/1913.)

A **Pécsi** Naplónak állandó lókinzások tárgyában megjelent felszólalásáról az O. Á. V. E. is tudomást

nyervén, megkeresés ment a rendőrfőkapitányhoz a panaszok orvoslása érdekében, mely panaszok legfőbbje arra vonatkozik, hogy a téglával rakott szekerekkel gyors hajtásban mennek végig a városban. (957/1913.)

Budapest. A N. P. J. május 28-iki számában Szecsődy Gizella, kir. főmérnök neje aláírásával panasz jelent meg, mely szerint a műegyetem mögötti terület feltöltési munkálatainál állandó lószanyargatás folyik. Az O. Á. V. E. felvigyázóját a helyszínére kiküldötte és a rendőrszobát is megkereste.

Kolozsvárról Gy. I. panaszt emelt az Állatvédelem szerkesztőjéhez intézett soraiban az iránt, hogy a város piacain a szárnyas baromfi a legkiméletlenebb bánásmódban részesül. Az O. Á. V. E. a panaszt közölte a kolozsvári Á. V. E.-el, az orvoslás érdekében szükséges lépések megtétele érdekében. (1128/1913.)

Besztercebánya. Említettük, hogy egy hirlapi közlemény következtében, mely a madarak üldözését panaszolta, az O. Á. V. E. a besztercebányai rendőrkapitányhoz fordult, az illető lap szerkesztőségét felkérte, hogy egyesület alakítása érdekében propagandát csináljon. A Besztercebányai Hirlap erről megemlékezvén, említi, hogy a rendőrkapitány megfelelő szigorúsággal gondoskodik a madarak védelméről és elkobozza a madárpusztítók flóbertpuskáit. A rendőrfőkapitány ugyanilyen értelemben értesítette az egyesületet. (867/1913.)

Madárfészekromboldás Szombathelyen. Az O. Á. V. E. tudomására hozták a Szombathelyi Ujság közleményét, mely szerint a parkőrök és rendőrök dacára, gyermekek a madárfészkeket elszedik. Az O. Á. V. E. megkereste a szombathelyi Á. V. E.-et és a polgármest, hogy a tanügyi hatóságok útján a panasz orvoslása iránt intézkedjenek. (1124/1913.)

A szövetséges egyesületek köréből.

A **miskolci állat- és madárvédő egyesület** máj. 5-én tartotta évi közgyűlését Hodobay Sándor dr. főjegyző, alelnök elnöklete alatt.

Koncs Sándor titkár terjesztette elő tartalmas és mindenre kiterjedő titkári jelentését, melyben meleg szavakkal emlékezett meg az Országos Állatvédő Egyesületről és a m. kir. Ornithologiai Központtól, mint a miskolci egyesület támogatóiról. Hasonló melegséggel értékelte a titkári jelentés Hidvégi Benő kir. tanfelügyelő agilitását. Neki köszönhető, hogy a megye iskoláiban mindenütt megalakították az ifjúsági állat- és madárvédő ligát és hogy ennek az ifjúsági egyesületnek eddig már 5000 fogadalmat tett tagja van, akik összefogtak a madarak védelmére.

Beszámolt a titkári jelentés az egyesület miskolci tevékenységéről, az Avason és Népkertben felállított madáretetőkről. A madáretetőket egész télen át az állami polgári fiúiskola husz növendéke kezelte. Esőben, hóban, viharban mindennap megtekintették az etetőket és friss élelemmel látták el. Körülbelül 150 korona értékű madárelélem fogyott el az etetőkben a télen.

Megemlékezett a jelentés a városi hatóság anyagi támogatásáról, a vidéki felolvasó ülésekről, az állat-

védelem eszméjének térhódításáról. Ebben a tekintetben elismerés illeti a miskolci rendőrbíróságot és a tanácsot, mely állatkínzások feljelentett eseteiben ugyan sűrűn hozott és hagyott jóvá sokszor 50—100 koronás bírságokat.

Majd Vidats János indítványára elhatározták, hogy egy bizottságot küldenek ki, melynek a feladata gyűjtési módok és egyáltalán anyagiak szerzésének a szervezése lesz. A bizottság elnökei Hodobay Sándor dr. főjegyző és Vidats János lesznek. Ők keresnek azután megfelelő formát arra nézve, hogy a nagyközönség figyelmét és anyagi támogatását felhívják e humánus célú egyesületre.

Majd Drégely Aladár pénztárnok terjesztette elő zárszámadását, a mérleget és a jövő évi költségelírányzatot.

A sárosvármegyei állat- és madárvédő egyesület közgyűlése. A sárosvármegyei állat- és madárvédő egyesület május 5-én tartotta negyedik évi rendes közgyűlését Piller Kálmán udvari tanácsos elnöklettel. A közgyűlés Bohrandt Lajos titkárnak körültekintően szerkesztett s az egyesület 1912. évi működésének minden nevezetesebb fázisát felölelő jelentését tudomásul vette. A közgyűlés ezután a bemutatott s a számvizsgáló-bizottság által felülvizsgált zárszámadást és vagyonmérleget, valamint az 1913. évi költségelírányzatot tudomásul vette és a pénztárnoknak a felmentvényt megadta. Tiszta vagyon: 1902 kor. 94 fill. Ezután a tisztikar, igazgató-választmány és számvizsgáló-bizottság, minthogy háromévi megbízatása megszűnt, tisztéről lemondott. Az új választás eredménye a következő: elnökké osztatlan lelkesedéssel továbbra is Piller Kálmánt, alelnökké Bánó Aladárnét, Ágoston Károlyt, Pawlas Juliánt és Ehlers Hektort, titkárrá ifj. Thóbiás Gyulát, jegyzővé Csatóry Jánost, pénztárossá Oberländer Lászlót, ügyésszé dr. Both Tamást, igazgató-választmányi tagoknak: Ardó Alfrédet, Bohrandt Lajost, dr. Csatóry Ágostont, dr. Dessewffy Istvánt, Dúzs Máriát, Egerer Ferencet, Faltin Gézát, Gallé Hugót, Gerbery Sándort, Gerhardt Bélát, Grámer Nándort, Gömörly Jánost, Grofcsik Gyulát, dr. Holénia Gyulát, Ilkovich Adolfot, Kirner Dezsőt, Lukovich Aladárt, Matherny Gusztávot, Mussoni Antalt, dr. Müller Bertalant, Próner Károlyt, Révész Gusztávot, Roskoványi Miklóst, Saly Győzöt, Semsey Miklóst, Szemere Mártont, Vilecz Jánost, dr. Vojtovich Jézsefet és Zsebráczky Gézát választották meg. Számvizsgálók újból: dr. Csatóry Ágoston bizotts. elnök, Lukovich Aladár és Zsebráczky Géza bizotts. tagok lettek. Az Állatvédő Egyesületek Országos Szövetségébe újból Piller Kálmán elnök és Pawlas Julián alelnök delegáltatott. Ezután a vidéki és helybeli tanintézetek tanulói számára kitzűzött irodalmi pályázat eredményét olvasták fel. A bíráló-bizottság az első díjat (1 drb 20 kor. arany) Bartsch Róbert a bártfai gimnázium II. oszt. tanulójának, a II-ik díjat (1 drb 10 kor. arany) Scsavniczky Endre koll. főgimnáziumi VII. oszt. tanulóknak, a III-ik díjat (1 drb 10 kor. arany) Poloviscsák Berta II. éves áll. tanítóképzőintézeti növendéknek ítélte oda. Istók Lenke, Havas Ilona, Érdeky Ilona, Lipták Ilona, Stenhura

Mária, Molnár Hermina áll. tanítónőképződei és Czelder Gyula koll. tanítóképző-intézeti növendékek műveit jegyzőkönyvi dicsérettel tüntette ki a bíráló-bizottság. A pályázat örvendetes sikere arra ösztönözte a közgyűlést, hogy határozatilag kimondta az ifjúsági irodalmi pályázatok rendszeresítését s évről-évre való kiírását. A közgyűlés az újonnan jelentkezett tagok felvétele szaz újonnan megválasztott titkár székfoglalójának meghallgatása után véget ért. (1015/1913.)

A sárosvármegyei állat- és madárvédő egyesület titkári hivatalának címe június hó 1-től szeptember hó 30-áig bezárólag: Felsőlánc, u. p. Perény Abaujtorna vármegye, ide intézendők a levélt és egyéb küldemények. (1043/1913.)

A pápai állatvédő egyesület f. évi május hó 9-én választmányi ülést tartott. Jelen voltak: Gyurácz Ferenc elnök, Tell Anasztáz dr., Juhász Imre, Kakas Irén, Kis József, Kraft József, Saáry Tibor dr., Sarudy György, Széki Aladárné, Szokoly Ignác, Tar Gyula és Jankó László. — Sarudy György tanár pénztáros bejelenti lemondását. Oka a részvétlenségen kívül az, hogy a rendőrkapitányság és az alispán fölmentették a pénztáros által följelentett Fejes Pál kovácsmestert, kinek udvarán inasa csapóvasat állított ki és azzal több kutyát megfogott; egynek a lábát is eltörte a vas úgy, hogy agyon kellett lövetni a kutyát. Tar Gyula titkár indítványára arra kérte az egyesület az Orsz. Állatvédő Egyesületet, hogy tegeyen lépéseket az illetékes kormányhatóságoknál az iránt, hogy csapóvasaknak felállítására udvarok belterületén is büntethető legyen és az állatkínzásoknak kiskorúak részéről való bűnössége a szolgálatadó gazda vagy a gyermeke felügyeletéért felelős szülő révén megtorolható legyen.

A „Pápa és Vidéke Állatvédő Egyesület“ 1913. jun. hó 8-án tartotta évi rendes közgyűlését. Tell Anasztáz dr., az egyesületnek alelnöke lendületes szavakkal nyitotta meg a gyűlést, vázolván az állatvédelem általános törekvéseit s az azoknak megvalósítására alakult pápai állatvédő egyesületnek működését, mellyel ezen törekvéseknek népszerűvé tételére, az emberi közöny lektüzdésére, az állatvédelemnek az emberi társadalom morális és anyagi érdekei céljából a pápai egyesület is alakult.

Az elnöki megnyitó után Tar Gyula egyesületi titkárnak jelentése következett az egyesületnek 1912. évi munkásságáról, majd Sarudy György pénztárosnak jelentése az egyesület anyagi ügyeiről. A titkári jelentés tanúsága szerint az elmúlt évek munkássága nyomán fokozatosan gondozta az egyesület úgy az általános állatvédelmet, mint gondoskodott az éneklő madarak védelméről. Felolvasások, népies előadások keretében ismertette az állatvédelem célját és hasznát s anyagi erejéhez mérten jutalmakat is tűzött ki azoknak számára, kik az állatkínzások megakadályozásában, másrészt az állatvédelem gondozásában az egyesületnek segítségére voltak. Így a közgyűléssel kapcsolatban megjutalmaztatott három városi rendőr és egy földmunkás, ki homokfuvarozásoknál az állatok oltalmazására ügyelt.

A közgyűlésen tett bejelentésekből örvendetesen

megállapítható, hogy a népiskolák az eddigi kereteknél is nagyobb mértékben karolják fel az állatvédelem ügyét.

Az egyesület működésének harmadik esztendejét betöltvén, ujonnan alakította tisztikarát és a választmányt. Egyhangúlag közlekedéssel elnöknek újból megválasztott Gyurácz Ferenc, ág. h. ev. püspök. Alelnök lett Tell Anasztáz dr., Szent-Benedek-rendi főgimnáziumi igazgató. Titkár Tar Gyula, földművesiskolai igazgató, jegyző Jankó László, áll. tanítóképző-int. tanár, pénztáros Sarudy György, ref. főgimn. tanár, ügyész Saáry Tibor dr. ügyvéd. Számvizsgálók Antal Géza dr., Belák Lajos és Pethes János.

A választmányi tagjai: Faragó János, Fürst Sándor dr., Fürst Sándor dr.-né, Juhász Imre, Juhász Imréné, Karlovitz Adolf, Karlovitz Adolfné, Illés Lajos, Kis József, Kőrös Endre dr., Kraft József, Markhót Angela, Nagy Gabriella, Pápai Lajos, Sült Józsefné, Szente Jánosné, Szidnay Antalné, Szokoly Ignác, Tar Gyuláné, Vaszary Gyula.

A kassai állatvédő egyesület példás működésével megnyerte magának az ottani rendőrséget éppen úgy, mint a helyi lapokat. A rendőrfőkapitányság az egyesületnek küldött kimutatása szerint 1912. és 1913. évi márciusa között 11 esetben 20 egyént ítél el állatkínzás miatt 2—50 K pénzbüntetésre és 1/2—5 napi elzárásra. A kassai lapok között különösen a Felvidéki Újság szolgálja ügyünket.

IRODALOM.

A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések III. évkönyve, mely az 1912-iki ünnepélyekről számol be, az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában és Fodor Árpád tanár főtítkár szerkesztésében megjelent.

A 9 éves könyv 6078 iskola jelentéséről számol be a tavalyi 2814-gyel és tavaly előtti 1407-tel szemben. A bevezetés a tanügyi hatóságok körrendeleteiről számol be és nagy hálával közli Zichy János gróf tavalyi rendeletét.

Erre következik mind a 72 tanfelügyelőség és kirendeltség jelentéseinek áttekinthető ismertetése, Fiume, Horvát-Szlavonország, sőt Bosznia és Románia néhány magyar iskolájának is hiradása. Majd a statisztikai táblák, összefoglalás és zárszó.

Az évkönyv az intézmény gyors és nagymértékű fejlődéséről tesz tanúságot.

Az ünneplésben részt vett tanulók száma kerek millió (1911-ben félmillió).

Faültetés 3629 (1911-ben 452) helyen volt, az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligának fogadalomtétele 3648 (1911-ben 290) helyen. 400 ezernél több Liganyomatvány fogyott el eddig és 4469 helyen volt közönsége felnőttekből a tanulságos és erkölcsnemesítő ünnepélynek (1911-ben 780 helyen).

HIREK.

Személyi hir. Orkonyi Ede kir. ítélőtáblai bírót, a szegedi állatvédő egyesület érdemdi. elnökét öfelsege a királyi kúriai bíróvá nevezték ki. Ebből az alkalmából számtalan barátja és tisztelője, közöttük az Országos Állatvédő Egyesület is üdvözlétét és szerencsekívánatait fejezte ki.

Fülel Szántó Lajos, az O. Á. V. E. volt buzgó választmányi tagja, ki nemcsak tiszta emberbaráti szívvel, de jeles írói tollával is szolgált nagy siker és elismerés mellett ügyünket, tudvalevőleg 1910. év december hó 8. napján elhalálozott. Barátai és tisztelői, elsősorban a Hargitta székely társaság sírkövet állított emlékére a Farkasréti temetőben, melyet f. é. június 1-én lepleztek le nagyszámu közönség jelenlétében. Az O. Á. V. E. részéről a főtítkár és titkár volt jelen. Balásy Dénes felső keresk. isk. tanár méltatta meg szavakkal az elhunyt emlékét. A sírkő szürke márvány, mely az elhunyt dombormű arcképével van díszítve.

Állatvédelem Olaszországban. Már ismételve említettük, hogy Olaszországban, kivált a nagyobb városokban jobbra angol pénzen alapított és fenntartott állatvédő egyesületek léteznek, melyek igen figyelemre méltó tevékenységet fejtenek ki, mert az angolok az egyesületek vezetésébe is befolyanak. Ezúttal csak a római, szintén angol pénzzel fenntartott állatvédő egyesületről kívánunk néhány adatot közölni. Az egyesület által alkalmazott és az utcákon ellenőrködő közegek az 1911-dik évben 12.720 jármű elé szereztek előfogatot. 16.673 személyt szállítottak le a szekerekről 6450 botot és ostort koboztak el, 1100 szöges állvasat foglaltak le.

Az állatfelvigyázókat az egyesület a legtávolabbi községek állatvásáraitra is kiküldi. A madárvédelem dolgában is történt valami, amennyiben az egyesület közegei 303 tilos vadászati eszközt és 44 vadászatra szolgáló vakított madarat koboztak el. A lovak, öszvérek és szamarak zablák helyett kegyetlen állvasakkal vannak ellátva, melyeknek fogai a gyepelő meghúzásánál a húsba fúródnak és gyakran iszonyú sebhelyeket okoznak. A római állatvédő egyesület helyiségében több mint hateraz ilyen vas van raktározva, mely gyűjteményt a tortura múzeumának nevezték el.

Lehetnek olvasóink közt, akik kérdik, hogy miért áldoznak az angolok pénzt és munkát éppen az olaszországi állatkínzások csökkentésére. Először azért, mert mindenütt terjesztik a civilizációt, és mert a humanizmus ezen ágazatának ápolására leginkább Olaszországban van szükség. De másodsor és valószínűleg legfőképpen azért, mert egy nemes önzés is sarkalja őket az olaszországi állatvédő akcióra. Ez az önzés pedig abból áll, hogy az angolok százai állandóan látogatják és keresik fel hosszabb tartózkodásra Olaszországot, hogy ott a műemlékekben a művészeti termékekben magasabb élvezetet találjanak. És ezt az élvezetet nem akarják megrontatni és megzavartatni a mindennapos állatkínzások szemlélésével, a kocsisok és fuvarosok éktelen lármájával és káromkodásaival, és nem akarnak mintegy büntársai lenni az állatkínzásoknak azáltal, hogy azokat közömbösen tűrik. Hogy otthon, náluk e rész-

ben minő ideális rend és viszonyok állanak fenn, az lapunk olvasói előtt eléggé ismeretes.

Ebből azt a tanulságot meríthetjük, hogy nekünk, akik szintén a civilizáció követelőinek szeretjük magunkat minősíteni, szintén nem volna szabad túrnunk, hogy szemeink előtt nap-nap után sanyargassák az állatokat és hogy nem volna szabad közömböseknél maradnunk soha és sehol, ahol állatokat kínoznak.

De másik tanulság az, hogy nagy városban, elsősorban délelgetett fővárosunkban csak akkor lehetne hatékonyan elejét venni az állatkínzásoknak, ha minél több közeg őrködnék az utcákon, erre pedig pénz kell és pedig sok pénz, amit állatvédő egyesületünk csak akkor teremthet elő, ha a művelt közönség tömegesen áll be egyesületünkbe munkatársnak.

A zágrábi állatvédő egyesület április 4-én tartotta közgyűlését Frau Lisak úr elnöke alatt. Az egyesület a múlt évben 14 főkegyesületet alakított. Az alapító tagok száma 187, a pártoló tagoké 333. Az egyesület vagyona 2087.55 korona. Az egyesület 6 rendőrt egy-egy arannyal jutalmaz. Elhatározták, hogy a város területét kerületekre osztják be és bizalmi férfiakat alkalmaznak.

A vidéki sajtó. A madárvédelemről részben a madarak és fák napjáról az utóbbi napokban a következő lapok közöltek cikkeket, melyek nagyobb része a madárvédelem jelentőségét ismertetik: Nagyküüllő, Sopron, Nagykőrösi Hírek, Esztergom és Vidéke, Ellenzék, Garamvidék, Ceglédi Ujság, Besztercebányai Hirlap, Bistritzer Zeitung, Krassó-Szörényi Lapok, Vajdahunyad.

Elkiállítás Budapesten. Az ebtenyésztők egyesülete május 11—12-ik napján tartotta kiállítását a székesfővárosban. 19 fajta vadászkutya és 26 fajta luxuskutya volt képviselve.

Gondoskodás a lovak itatásáról Drezdában. Der Alte Tierschutzverein Dresden újabban több száz lóitató vedret állíttatott fel a város utcáin és közterein és fölkéri a közönséget, hogy a vedreket hagyja helyükön és ne mocskolja be. A vedrek az állatvédő egyesületek tulajdonában vannak és azok eltulajdonítása büntetés alá esik. Azok, kik tudomást nyernek az ily vedrek eltulajdonításáról, kéretnek, hogy a feljelentést tegyék meg. (Irigyléssel regisztráljuk ezt a rövid hírt.) (1055/1913.)

Állatkínzások üldözése Pápán. A Pápai Lapok május 25-iki számában „Az állatvédelem érdekében” c. alatt megjelent közlemény szerint a pápai rendőrkapitány nemrég több egyént igen érzékenyen büntetett a szóban levő kihágásokért és — „örvendeni tudunk” írja a nevezett lap — „hogy az alispán a fellebezések mellőzésével a büntetéseket helybenhagyta”. A lap ezután közli a kihágásban elmarasztaltak neveit és a reájuk kirótt büntetéseket. (1053/1913.)

Lovak farkcsonkítása ellen. A valóban némán szenvedő lovak védelmét mind nagyobb buzgalommal karolják fel kivált Németországban. Az állatvédő egyesület száza mellett külön lóvédő egyesületek és szövetségek alakulnak. A hamburgi lóvédő szövetség legutóbb tartott ülésében a lovak farkainak állandóan panaszolt csonkítását tárgyalták. Ezt kárhoztatták, mint

bitor divatot, de egyúttal kifejtették, hogy ha a csonkításnak meg kell történnie, azt szakértő egyének alkalmas műszerekkel végezzék, mely esetben az állat fájdalma minimumig csökkenthető. A tárgyalásból két figyelemreméltó adatot emelünk ki. Az egyik az, hogy a lóbarátok és szakértők szerint, a fark csonkítása az állat karakterére is hátrányos befolyással van. A másik az, hogy Hamburgban maga a rendőrség terjeszt egy külön röplapot, mely a farkcsonkítás hátrányaira figyelmezteti a közönséget. (1010/1913.) — yi —

A Magyar Kisdednevelés és Népoktatás c. szaklap f. é. május 15-iki számának élén két szép és hosszú cikk jelent meg. Az egyiket Petrásszevich Pál eperjesi kir. g. kath. tanítóképezdei tanár írta „A fák és madarak költészete” címen, a másiknak szerzője Girgash Dezső ig. tanító és címe: „A madarak és fák napja a népiszkolában”.

Bikaviadalok Franciaországban. Az Asniérebán megjelenő Animália c. állatvédő lap szerint Arles, Daxban és Toulouseban bikaviadalokat tartottak, illetőleg tartanak. Az arlesi bikaviadal alkalmával 8 ló esett áldozatul a bikákon kívül. Hasonló számok szerepelnek egyébütt is. A nevezett lap a bikaviadalok felkarolását a spanyol befolyásnak tulajdonítja. (Ha ilyen tünetek a művelt nyugaton keletkeznek, akkor tényleg a tömegek elvadásására kell sajnálatraméltó következtetést vonnunk.)

Madárvédelem, mely nem követendő. Prager Tagblatt (1913 IV/5.) a Berliner Tagblatt egy híret reprodukálja, amely szerint a német-belga határon fekvő Staolodt lakosai ősszel évenként lépvesszővel összefogdosnak, amennyit csak lehet, az éneklő hasznos madarakból, ezeket télen át kalitkában a maguk módja szerint jól tartják és tavasszal a madárbarátok ünnepének keretében szabadon bocsátják. Nemrégiben volt ez az ünnep, melyen a község valamennyi lakosa énekelt, zenézett és táncolt, a kalitkákat a verőfényre kirakták és a madarakat kibocsátották. (592/1913.)

Álpos madárvédelem Amerikában. A Frankfurter Zeitung 1913. IV/21-iki számában foglalt közlemények szerint az északamerikai egyesült államok új elnöke által előkészített és legújabban életbelépő vámtörvény oly határozatokat foglal magában, melyek a madárvédelemnek igen nagy szolgálatot tenni vannak hivatva. A vámtarifa szerint tilos az Egyesült Államok területére bevinni nyers vagy feldolgozott állapotban kocság és egyéb vad madarak tollait, szárnyait, fejeit stb. Kivételt képeznek a struc és házi szárnyasok tollai, melyekre a tilalom ki nem terjed. Az említett tilalom elejét veszi legalább Amerika területén a kiméletre szoruló madárfajok kiirtására irányuló divat túlkapásainak. (725/1913.)

Állatok kivégzése villamossággal. A bostoni állatvédők szövetsége a Frankfurter Zeitung szerint a beteg vagy gazdátlan állatokat villamosság igénybevételével végezteti ki. Az egyesület telepein egy év leforgása alatt 23,000 macskát, 5,500 kutyát és 175 lovat, valamint nagy számban egyéb állatot fogadott le. Ez állatoknak túlnyomó részét az egyesület villamos áram segítségével ölette meg. Az egyesület e végre oly berendezést alkalmaz, mellyel egyszerre kétszáz macska vagy kutya ölhető meg. A nevezett lap szerint egy

hónapban átlag kerekszám 2500 állat kerül a készülékbe, melyek hullái külön légszesszel fűtött égetőben égettetnek el. (728/1913.)

Madárvédelem Fiumében. A kormányzó intézkedése folytán a hasznos madarak védelmére a fiumei rendőrség hirdetőnyelt tett közzé. A hirdetőnyelben felhívja a hatóság úgy a vadászokat, mint a közönséget, hogy a fontos mezőgazdasági és gyümölcsstermelési érdekekre való tekintettel, tartózkodjanak a hasznos madarak pusztításától. Minden egyes esetben a legszigorubb büntetéssel sújtják az ezen rendelkezés ellen vétőket. (586/1913.)

Erősítőszerek lovak számára. A Rigai Á. V. E. időközben megszűnt közlönyének 1911. VI. számában egy őrlött kávéból és mézből összegyúrt vegyítéket ajánlanak, melynek adagolásával a teljesen lezsarolt lovat néhány hónap alatt kitűnő erőbe lehet hozni. — *yi.* —

G Y E R M E K E K N E K .

Ki a szabadba!

Most, hogy már a télnek megszűnt zuzmarája,
S melegebben süt le ránk a nap sugára,
Oda vágyunk ki a szabad, nagy világba,
Ahol megindult már a fák virágzása.

Kis unokánk, Sári, szintén oda vágyik,
Fogja hát magát és nekikészülődik:
Kiviszi a padra cserepes virágát,
Mellé ülteti a két kicsi cicáját.

S amint láthatjátok itt ezen a képen,
Játszóbabáját is elhelyezi szépen.
Szeretteit Sári ime így becézi —
Hát nem öröm ezt a jelenetet nézni?

Monostori Ágnes.

TARTALOM: Az Országos Állatvédő Egyesület és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének együttes közgyűlése. — Szövetségünkbe tartozó egyesületek tisztelt elnökségeihez. — A madarak és fák napja. — Tudják-e az állatok magukat tetetni s az embert félrevezetni. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* Jelentés az Országos Állatvédő Egyesület választmányának és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége végrehajtó bizottságának május 10-én tartott üléséről. — Az O. Á. V. E. köréből: Gróf Serényi Béla. — Lóáldozat a XX. században. — A tisztújítás kijelölő bizottsága. — A komáromi állatvédő egyesület. — Macskaadó kérdése. — Madárvédelem. — Russel Sage asszonyhoz. — Állatvédő törvény Olaszországban. — Állatkínzások üldözése. — *A szövetséges egyesületek köréből:* A miskolci állat- és madárvédő egyesület. — A sárosvármegyei állat- és madárvédő egyesület közgyűlése. — A pápai állatvédő egyesület. — A „Pápa- és Vidéke Állatvédő Egyesület”. — A kassai állatvédő egyesület. — *Irodalom:* A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések III. évkönyve. — *Hírek:* Személyi hír. — Fülei Szántó Lajos halála. — Állatvédelem Olaszországban. — A zágrábi állatvédő egyesület. — A vidéki sajtó. — Ébkiállítás Budapesten. — Gondoskodás a lovak itatásáról Drezdában. — Állatkínzások üldözése Pápán. — Lovak farksonkítása ellen. — A Magyar Kisdiednevelés és Népoktatás. — Bikaüdvölközések Franciaországban. — Madárvédelem, mely nem követendő. — Alapos madárvédelem Amerikában. — Állatok kivégzése villamossággal. — Madárvédelem Fiumében. — Erősítőszerek lovak számára. — *Gyermekeknek:* Ki a szabadba!

Szerkeszti FODOR ÁRPÁD, áll. főgimn. tanár,
az O. Á. V. E. h. főtítkára, felelős szerkesztő.

Az Országos Állatvédő Egyesület helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. **Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota.** Ára 1 kor.

MÁDAY IZIDOR. **Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon.** Ára 1 kor.

Ugyanaz, német nyelven. Ára 1 kor.

MÁDAY-CHERNEL. **Madárvédelmi törekvések Magyarországon.** Ára 3 kor.

Ugyanaz, német nyelven, 2 kor. 40 fill.

MONOSTORI KÁROLY. **Lógondozás.** Ára 60 fill.

K. NAGY SÁNDOR. **Az ember és a kutya. Védekezés a veszethez ellen.** 3-ik kiadás. Ára 1 kor.

K. NAGY SÁNDOR. **Ne bánts az állatot!** Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Ára 3 kor.

K. NAGY SÁNDOR. **Állatvédők törvénykönyve.** Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.

SZ. NAGY SÁNDOR. **A latorcavölgyi pap.** Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS, FÖLDES GÉZA. **Elbeszélések az állatvilág köréből.** Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.

B. BÜTTNER LINA. **Szabadság földön, égen!** Elbeszélés az ifjuság számára. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 3 kor. helyett 2 kor.

CHERNEL ISTVÁN. **Az okszerű madárvédelem eszközei.** Ára 30 fill.

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk ..... fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11–13. Telefon: József 6–70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Körlevél

az állatvédő egyesületekhez az állatkínzások tárgyában.

Valamivel több, mint egy éve, hogy bizonyos hírszolgálatot létesítettünk abból a célból, hogy a vidéken felmerülő állatkínzásokról és madárüldözésekről stb. is tudomást nyerjünk.

Ide irányuló törekvésünk mindezideig még nem járt teljes eredménnyel, amennyiben részint költség-szempontról, részint a dolog természetéből folyó nehézségek miatt hírszolgálatunk még hézagos.

Mindazonáltal eddig is a hiányos szervezet dacára az ország minden részéről, — sajnos eléggé számos — jelentés érkezik az állatvédelem ellen elkövetett kihágásokról.

Ezen kihágások üldözése és általában az ide vágó bajok orvoslása érdekében a földművelésügyi miniszter úr eléggé meg nem hálálható támogatásával a következő eljárást követi az Országos Állatvédő Egyesület.

A panaszt az Országos Állatvédő Egyesület közli az illetékes rendőri hatósággal, főszolgabíróval vagy rendőrkapitánnyal, felvilágosítást vagy az eljárás megindítását és az eredményről értesítést kér.

Ilyenmű lépéseiről az Országos Állatvédő Egyesület minden esetben a földművelésügyi miniszter úrhoz jelentést tesz, aki a legtöbb esetben az iratok felküldését kívánja az illetékes hatóságoktól és erről az Országos Állatvédő Egyesületet is értesíti.

Ilyformán az Országos Állatvédő Egyesület az illetékes hatóság értesítéséből és a kormány által vele közölt iratokból meggyőződést szerez a tényállásról és az eljárás eredményéről.

Alig lehet teljes mértékben kifejezni, azt a nagy és üdvös változást, mely az Országos Állatvédő Egyesület által követett és fent vázolt eljárás révén ország-szerte létrejött, mind a közönség, mind pedig az illetékes hatóságok hangulatában és magatartásában, mely mindinkább az állatvédelem javára a lehető legkedvezőbbé vált.

Midőn felhívjuk a tisztelt társ egyesület figyelmét arra, hogy a vidéki állatkínzások és madárvédő kihágások üldözése tekintetében tett lépéseink és azok eredménye hivatalos közlönyünknek az „Országos

Állatvédő Egyesület köréből” cím alatti rovatában tételenk közzé, felkérjük társ egyesületeinket, hogy bennünket eljárásunkban hathatósan támogatni szíveskedjenek.

Tisztelettel

Budapest 1913. június 20.

Fodor Árpád s. k.
főtítkár.

marosi Máday Izidor s. k.
elnök.

Alakuló gyűlés Komáromban.

(1238/1913.) Junius 14-én délután volt a komáromi állat- és madárvédő egyesület alakuló közgyűlése a városháza nagytermében.

A közgyűlés lefolyása a *Komáromi Lapok* szerint a következő volt:

Az alakuló közgyűlést Domány János kir. tanácsos polgármester nyitotta meg, lelkes szavakban vázolván a madárvédelem jelentőségét s melegen üdvözlölvén Fodor Árpád főgimnáziumi tanárt, az Országos Állatvédő Egyesület főtítkárát.

Az elnöki megnyitó után Fodor Árpád tartott érdekes és tartalmas előadást az állatvédelemről általában s annak keretében hasznos madaraink védelmének kiváló fontosságáról.

Az előadónak dr. Kiss Gyula ügyvéd mondott köszönetet az ügy szeretetétől áthatott előadásáért, átvévén egyben a közgyűlés vezetését a más irányú halaszthatatlan teendői miatt távozni kényszerült polgármestertől.

Helyettes elnök jelenti, hogy eddig mintegy 150 tag lépett be az egyesületbe, mely szám egy kis utánjárással, egy kis ügybuzgalommal könnyen meg lesz kettőztethető.

Egyben az összes jelenvoltak hozzájárulásával a „Komáromi Állat- és Madárvédő Egyesület”-et megalakultnak mondotta ki, kimondván egyben azt is, hogy az egyesület a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozik.

A szövetségi alapszabályminta egyhangú elfogadása után az elnökség, tiszttakar és választmány megalakítása következett, mely dr. Kiss Gyula indítványának elfogadásával a következőleg ment végbe.

Diszelnökké választottak:

Darányi Ignác v. b. t. tanácsos, nagybirtokos,